

اصول و موازین حسابداری دولتی

مقدمه

حسابداری دولتی یکی از شاخه‌های مهم در حسابداری می‌باشد. درباره مفاهیم حسابداری دولتی و اصطلاحات رایج آن به طور کلی در مقاله دیگری، اطلاعات لازم را در اختیار شما عزیزان قرار داده‌ایم. در این مقاله آموزشی درباره اصول و موازین حسابداری دولتی، مطالب مهمی را یاد خواهیم گرفت. در ادامه همراه تیم آموزشی نخبه حساب باشید.

تعریف کلی حسابداری دولتی

حسابداری دولتی هم مثل بقیه شاخه‌های حسابداری، از اصول پذیرفته‌شده حسابداری پیروی می‌کند و تفاوت زیادی با آن‌ها ندارد. اما نکته مهم اینجاست که اگر جایی بین قوانین و این اصول اختلافی به وجود بیاید، قوانین و مقررات رسمی در اولویت قرار می‌گیرند.

انواع اصول در حسابداری دولتی

حسابداری دارای اصول و چهارچوبی است که روندهای مالی باید مطابق آن‌ها انجام شوند.

در حسابداری دولتی ۶ اصل متداول برای انجام فعالیت‌های مالی لازم است که به شرح زیر می‌باشند:

۱. اصل لزوم نگهداری حساب‌های مستقل

۲. اصل عدم وجود حساب سرمایه

۳. اصل تقدم و تأمین اعتبار به انجام هزینه‌ها

۴. اصل حسابداری بودجه‌ای

۵. اصل تقدم قوانین و مقررات بر اصول حسابداری

۶. اصل حسابداری نقدی تعدیل‌شده

شرح اصول حسابداری دولتی

۱. اصل لزوم نگهداری حساب‌های مستقل

برای درک بهتر این اصل بهتر است حساب مستقل را بررسی کنیم.

هر حساب مستقل عبارت است از وجوه نقد یا سایر دارایی‌ها و منابعی که برای اجرای برنامه‌ها و عملیات معین سازمان، اختصاص داده شده است.

طبیعتاً این برنامه‌ها در جهت نیل به اهداف مشخص سازمان هستند.

حساب‌های مستقل شامل مجموعه‌ای از فعالیت‌های مالی جداگانه و گروه حساب‌های خودتراز برای ثبت دارایی‌ها، بدهی‌ها، ارزش ویژه، درآمدها و هزینه‌ها می‌باشند.

طبق اصل مذکور، نگهداری این حساب‌های مستقل به منظور تفکیک برنامه‌ها و فعالیت‌هایی است که از محل درآمدهای خاص، تأمین مالی می‌شوند.

۲. اصل عدم وجود حساب سرمایه

گفتیم که یک شرکت یا مؤسسه زمانی دولتی محسوب می‌شود که طبق قانون و با حکم رسمی، تأسیس شده باشد.

در صورتی که در یک شرکت، بیش از ۵۰٪ سهام آن در اختیار و متعلق به دولت باشد، تا زمانی که اینطور باشد آن شرکت، دولتی خواهد بود.

پس اصل عدم وجود حساب سرمایه منطقی است؛ چرا که کلیه هزینه‌های جاری و عمرانی در وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دولتی، از محل بودجه کل کشور تأمین می‌شود.

به همین دلیل، هیچ فرد حقیقی یا حقوقی به طور کلی مالک اموال و دارایی‌های کسب‌شده نیست. بنابراین در صورت وضعیت مالی وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دولتی، حسابی با عنوان سرمایه وجود ندارد.

۳. اصل تقدم تأمین اعتبار به انجام هزینه‌ها

این اصل بنا بر اصل ۵۵ قانون اساسی کشور تعیین شده است که بیانگر عدم تجاوز هزینه از اعتبارات مصوب می‌باشد.

از آنجایی که هیچ هزینه‌ای نباید از سقف اعتبارات مصوب عبور کند، بنابراین برای انجام هر هزینه‌ای باید ابتدا تأمین اعتبار انجام شود و هیچگونه تعهدی برای دستگاه و وزارتخانه دولتی ایجاد نشود.

مؤسسات و وزارتخانه‌های دولتی بدون تأمین اعتبار نمی‌توانند نسبت به هزینه اقدام نمایند؛ چرا که چنین هزینه‌هایی بیش از اعتبار مصوب، تعهد به وجود می‌آورند.

۴. اصل حسابداری بودجه‌ای

یک ویژگی اصلی سازمان دولتی این است که باید بودجه تهیه کرده و اعمال کنترل بر آن بودجه را به عمل بیاورد.

کنترل بودجه درواقع مقایسه بین درآمدهای واقعی با درآمدهای پیشبینی‌شده را انجام می‌دهد. همچنین اعتبارات مصوب را با اعتبارات پیشبینی‌شده مورد بررسی قرار خواهد داد.

اعمال کنترل بودجه‌ای در مورد هزینه‌ها به مراتب بیشتر از درآمدهاست. با کنترل صحیح، علل انحرافات بین بودجه مصوب با هزینه‌های انجام‌شده در دستگاه‌های دولتی آشکار می‌شود.

۵. اصل تقدم قوانين و مقررات بر اصول حسابداری

همانطور که اشاره کردیم، کلیه عملیات حسابداری در دستگاه‌های دولتی، تابع استانداردهای حسابداری دولتی و قوانین و ضوابط می‌باشد.

در صورت وجود تناقض بین استانداردهای حسابداری و قوانین و مقررات، مقررات را ارجح دانسته و اجرا می‌کنیم. این بدین معناست که رعایت یک یا چند اصل در حسابداری دولتی، نمی‌تواند مانعی برای اجرای قوانین و ضوابط مصوب باشد.

۶. اصل حسابداری نقدی تعدیل‌شده

اطلاعات کاملی درباره مبانی حسابداری دولتی در مقاله دیگری از سایت برای شما عزیزان ارائه شد. در مورد مبانی حسابداری دولتی، باید گفت که در دستگاه‌های اجرایی، عملیات بر اساس روش نقدی تعدیل‌شده انجام می‌شود. بر اساس تعریف مبنای نقدی تعدیل‌شده، درآمدها به محض دریافت وجه نقد در دفاتر ثبت می‌شوند. در رابطه با هزینه‌ها ۲ شرط برای ثبت در دفاتر موجود است:

الف) کالا تحویل گردد یا خدمات ارائه گردد.

ب) پرداخت وجه بعد از مورد مذکور انجام شود.

نتیجه‌گیری

در این مقاله تلاش کردیم تا برای شما هنجاریان عزیز نخبه حساب، اطلاعات کافی را درباره اصول و موازین حسابداری دولتی فراهم کنیم.

یاد گرفتیم که به طور کلی، ۶ اصل مهم در حسابداری دولتی وجود دارد که رعایت هرکدام از آن‌ها برای پیشبرد درست روند حسابداری دولتی، ضروری است.

۰۹۳۷۴۰۰۶۴۰۶

اسکن کنید

nokhbe_hesab